

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-783/19 - 1

Asia C-783/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

22.10.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Audiencia Provincial de Barcelona (Espanja)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

4.10.2019

Valittaja:

Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne

Vastapuoli:

GB

Audiencia Provincial de Barcelona, Sección n° 15 Civil

(Barcelonan alueellinen tuomioistuin, 15. jaosto, siviiliasiat)

[– –] **Muutoksenhaku** [– –]

Ala: yleinen menettely

Ensimmäisen asteen tuomioistuin: Juzgado de lo Mercantil n° 6 de Barcelona

Menettely ensimmäisessä asteessa: yleinen oikeudenkäyntimenettely [– –]

Valittaja [– –]: Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne [– –]

Vastapuoli: GB

[– –] Tämän tuomioistuimen käsiteltäväksi yleisessä oikeudenkäyntimenettelyssä saatetussa valitusasiassa [– –], jossa vastakkain ovat Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne ja GB, annetaan seuraava [– –] **LAINVOIMAINEN**

VÄLIPÄÄTÖS

[– –] [asiaa käsittelevää tuomioistuinta koskevia tietoja]

Barcelona, 4.10.2019

Valittaja: Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne

Vastapuoli: GB

Valituksenalainen ratkaisu: tuomio

Valituksenalaisen ratkaisun antamispäivä: 13.7.2018

Kantaja: Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne

Vastaaja: GB

TOSISEIKAT

1. Tämä Audiencia Provincial de Barcelonan (Barcelonan alueellinen tuomioistuin) [– –] jaosto on saanut käsiteltäväkseen [– –] valituksen, jonka Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne [**alkup. s. 2**] on tehnyt Juzgado Mercantil nº 6 de Barcelonassa (Barcelonan markkinatuomioistuin, 6. jaosto) 13.7.2018 annetusta tuomiosta.

2. Oikeudenkäynnin ja kanteen kohteena oli määrittää alkuperänimitykselle Champagne annetun suojan laajuus tilanteessa, jossa GB käyttää elinkeinotoiminnassa toiminimeä ja tunnusta ”Champanillo”, jolla elinkeinotoiminnassa viitataan hänen ravintolatoimintaan tarkoitettuihin toimitiloihinsa.

3. [– –] Tälle Audiencia Provincial de Barcelonan jaostolla on alkuperänimityksiä ja erityisesti rypäletuotteiden alkuperäsuojaa koskevien unionin asetusten ulottuvuudesta joitakin epäilyjä, joista on aiheellista pyytää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisua Euroopan unionin tuomioistuimelta.

4. Ennen ennakkoratkaisupyyntöä esittämistä asianosaisille annettiin mahdollisuus esittää siitä aiheellisina pitämänsä huomautukset [– –].

OIKEUDELLINEN ARVIOINTI [– –]

I. Oikeudenkäynnin kohde

Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (jäljempänä C.I.V.C.) nosti yleisessä oikeudenkäyntimenettelyssä GB:tä vastaan kanteen oikeussuojakeinona teollis- ja tekijänoikeuksia koskevassa asiassa. Konkreettisesti ottaen se vaati kanteessa seuraavaa:

”Se vaatii TOTEAMAAN, että

- 1) se, että vastaaja käyttää CHAMPANILLO-tunnusta markkinoilla [– –], loukkaa alkuperänimitystä [– –] Champagne;
- 2) verkkotunnuksen champanillo.es rekisteröintiä ja käyttöä ja CHAMPANILLO-tunnuksen käyttöä vastaajan sosiaalisissa verkostoissa olevilla Facebook- ja Twitter-tileillä on pidettävä alkuperänimityksen Champagne loukkauksena;
- 3) edellä esitettyjen vaatimusten perusteella tehdyn toteamuksen johdosta verkkotunnus champanillo.es ja kaikki internetin sosiaalisten verkostojen tilit, joissa CHAMPANILLO-tunnus esiintyy, on poistettava.

[alkup. s. 3] Se vaatii, että VASTAAJA VELVOITETAAN

- a) noudattamaan edellä mainittuja toteamuksia
- b) lopettamaan CHAMPANILLO-tunnuksen käyttö
- c) poistamaan markkinoilta, myös internetistä, kaikki asiakirjat, kyltit, julisteet, ilmoitukset, mainokset tai kaupalliset asiakirjat, joissa kyseinen tunnus esiintyy.

Se vaatii MÄÄRÄÄMÄÄN, että

- a) verkkotunnus champanillo.es poistetaan käytöstä Red.es-yksikölle tehtävällä verkkotunnuksen poistamisilmoituksella;
- b) CHAMPANILLO-tunnuksella yksilöidyt Facebook- ja Twitter-tilit peruutetaan asianomaisille järjestelmänvalvojille tehtävällä tilin peruuttamisilmoituksella.

Vastaaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.”

2. Vastaaja vastusti näitä vaatimuksia [– –] sillä perusteella, että ilmauksia ”Champanillo” ja ”el Champanillo” oli käytetty ravitsemusliikkeen (tapasbaari) toiminimenä aiheuttamatta minkäänlaista sekaannusta alkuperänimityksellä Champagne suojattujen tuotteiden kanssa ja käyttämättä millään tavoin hyväksi kyseisen alkuperänimityksen mainetta.
3. Kyseisen menettelyn päätteeksi ensimmäisen asteen tuomioistuimien antoi tuomion, jossa se hylkäsi kantajan vaatimukset. Tuomiossa todetaan seuraavaa:

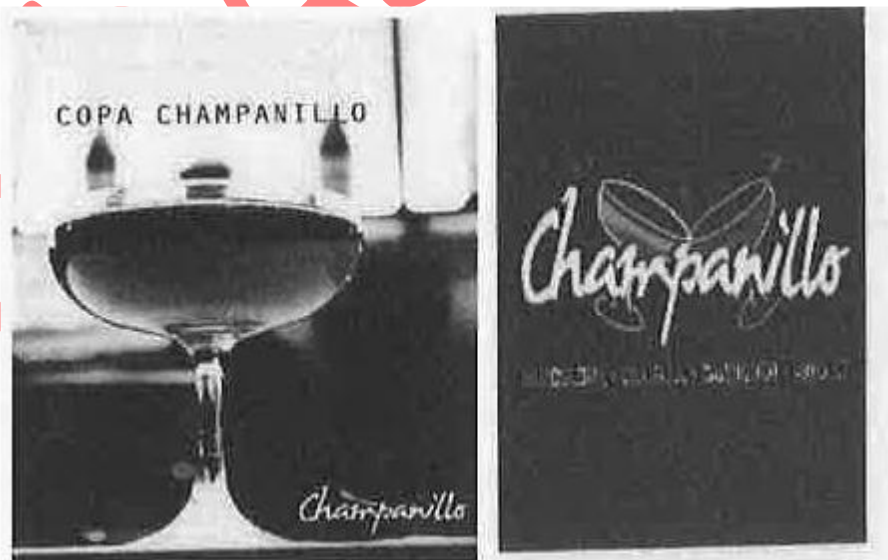
”Käsiteltävässä asiassa on kyseessä olevien merkkien perusteellisen tarkastelun jälkeen todettava, että miellelyhtymä, jonka se, että vastaaja käyttää Champanillo-merkkiä [– –] johtamissaan ravitsemusliikkeissä ja sosiaalisissa verkostoissa, voi synnyttää alkuperänimitykseen Champagne, on liian heikko ja merkityksetön [– –], jotta sitä voitaisiin pitää asetuksen (EY) 1234/2007 [– –] 118 m artiklan 2 kohdan rikkomisena.

Sen rikkomisen toteamiseen ei riitä mikä tahansa miellelyhtymä, vaan kyseisen miellelyhtymän on liityttävä nimenomaan alkuperänimityksellä annettavaan suojaan. Tuote, johon sovelletaan Champanillo-merkkiä, joka ei ole viini eikä alkoholijuoma vaan tapasbaarin tai ravitsemusliikkeen, jossa ei todeta myytävän ”shamppanjaa”, [– –] nimi, ja sen kohdeyleisö ovat siinä määrin erilaisia niiden tuotteiden osalta, jotka nimitys ”Champagne”, joka on tunnettu tavaramerkki, joka nauttii suurta arvostusta viini- ja ravintola-alalla, kattaa, että merkkien samankaltainen lausuntatapa ei synnytä miellelyhtymää.”.

Ensimmäisen [– –] asteen tuomioistuimen tuomiossa viitattiin Espanjan Tribunal Supremon (ylin tuomioistuin, Espanja) I jaoston [– –] 1.3.2016 antamaan tuomioon (ECLI:ES:TS:2016:771), jossa oli kyseessä tavaramerkki Champín, jota käytettiin lasten juhlujuomaksi tarkoitetun [alkup. s. 4] alkoholittoman hedelmänmakuisen hiilihappojuoman markkinoinnissa. Tribunal Supremo totesi, että tavaramerkki Champín ei loukannut alkuperänimitystä Champagne, koska tuote, josta nimitystä Champín käytettiin, ja sen kohdeyleisö poikkesivat alkuperänimityksellä Champagne suojatuista tuotteista ja niiden kohdeyleisöstä. Tämän perusteella Tribunal Supremo katsoi, että samankaltainen lausuntatapa ei synnyttänyt miellelyhtymää niiden välille.

4. D.O. Champagne (pääasian kantaja) valitti kyseisestä tuomiosta.
5. Pääasian tosiseikat ovat seuraavat:
 - 1) Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (C.I.V.C.) on Ranskan oikeuden mukaisesti hyväksytty elin, jonka tehtävänä on valvoa Champagne-kuohuviinin tuottajien etuja ja huolehtia alkuperänimityksen Champagne oikeuksien suojasta kaikkialla maailmassa.
 - 2) C.I.V.C., sellaisena kuin se perustettiin 12.4.1941 annetulla ranskalaisella lailla, on puolijulkinen järjestö, jolla on oikeushenkilöllisyys ja oikeus nostaa kanteita [– –]tuomioistuimessa alkuperänimityksen Champagne suojelemiseksi.
 - 3) Alkuperänimitys Champagne on nykyään suojattu 22.11.2010 annetulla ranskalaisella asetuksella nro 2010-1441, jota sovelletaan Espanjassa alkuperänimitysten, lähtöisyysmerkintöjen ja tiettyjen tuotteiden nimitysten suojasta Espanjan valtion ja Ranskan tasavallan välillä 27.6.1973 tehdyn sopimuksen ja sen pöytäkirjan nojalla.

- 4) Lisäksi alkuperänimitys Champagne on suojattu Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) suorittamalla kansainvälisellä rekisteröinnillä (valituksen liitteessä olevat asiakirjat 3–8).
- 5) Alkuperänimitys Champagne on maailmanlaajuisesti tunnustettu ja tunnettu (asiakirjat 9–16).
- 6) GB käyttää erottavaa CHAMPANILLO-tunnusta Barcelonassa, Mollet del Vallésissa, Calellassa ja Cardedeussa sijaitsevien tapasbaarien erottamiseksi muista (asiakirjat 17–19).
- 7) Vastaaja on kaksi kertaa yrittänyt hakea Champanillo-tunnuksen rekisteröimistä tavaramerkiksi [– –] Espanjan patenti- ja tavaramerkkivirastossa (OEPM) [– –], mutta kantaja teki väitteen rekisteröintiä vastaan, joten hakemukset hylättiin kummallakin kerralla 8.2.2011 ja 14.4.2015 tehdyillä päätöksillä sillä perusteella, että rekisteröitäväksi haettu tunnus oli yhteensopimaton alkuperänimityksen Champagne kanssa. **[alkup. s. 5]**
- 8) GB käyttää ilmausta ”Champanillo” myös ravitsemusliikkeidensä (tapasbaarit) mainonnassa sosiaalisissa verkostoissa ja perinteisillä tavoilla (kortit, esitteet ja mainokset). Myös tämä käyttö on kyseenalaistettu.
- 9) Kantaja on esittänyt asiakirjanäyttöä siitä, että GB oli vuoteen 2015 saakka myynyt ravitsemusliikkeissään Champanillo-nimistä kuohuviiniä ja lopettanut sen myynnin kantajan vaatimuksesta.
- 10) Lisäksi ravitsemusliikkeiden mainonnassa käytetään graafisena taustana valokuvaa, jossa on kaksi kuohuviinilasiasia.

II. Oikeussäännöt, joita ennakkoratkaisukysymykset koskevat

6. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että valituksessa riitautettu kysymys koskee sitä, onko majoitusliikkeen omistajalla oikeus käyttää nimeä, joka voi synnyttää miellelyhtymän tiettyä tuotetta suojaavaan alkuperänimitykseen.
7. Alkuperänimitysten suojaa koskevassa unionin lainsäädännössä viitataan tavaroihin, kun taas käsiteltävässä asiassa miellelyhtymän synnyttävää ilmausta käyttävä henkilö harjoittaa palvelutoimintaa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt, joiden perusteella käsiteltävä valitus on ratkaistava, määritetään lähinnä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetun neuvoston asetuksen [– –] [(EY) N:o] 510/2006 13 artiklassa ja maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä 17.12.2013 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa [– –] [(EU) N:o] 1308/2013. Jälkimmäisen asetuksen 103 artiklassa viitataan nimenomaisesti rypäletuotteita koskevien alkuperänimitysten suojaan.

Jälkimmäisestä asetuksesta on tuotava esiin erityisesti 103 artiklan 2 kohdan [alkup. s. 6] b alakohta, jossa ei viitata ainoastaan tuotteisiin, vaan myös tuotteisiin ja palveluihin. Siinä säädetään seuraavaa:

”2. Suojattu alkuperänimitys ja suojattu maantieteellinen merkintä sekä kyseistä suojattua nimeä käyttävä, asianomaisen tuote-eritelmän mukaisesti tuotettu viini on suojattu

--

b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai miellelyhtymiltä, vaikka tuotteen tai palvelun oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty, litteroitu tai translitteroitu tai siihen on liitetty esimerkiksi ilmaisu ’laatu’, ’tyyppi’, ’menetelmä’, ’tuotettu kuten’, ’jäljitelmä’, ’laatuinen’, ’tyyppinen’ tai muu samankaltainen ilmaisu.”

Sen ohella on mainittava Ranskan maatalouslain (code rural) 1.643-1 §, jota sovelletaan Espanjassa alkuperänimitysten, lähtöisyysmerkintöjen ja tiettyjen tuotteiden nimitysten suojasta Espanjan valtion ja Ranskan tasavallan välillä tehdyn sopimuksen (27.6.1973 tehty pöytäkirja) nojalla.

8. Näitä oikeussääntöjä sovellettaessa, – sanotun rajoittamatta muiden niitä täydentävien oikeussääntöjen soveltamista –, herää joitakin epäilyjä unionin oikeuden ulottuvuudesta ja tulkinnasta. Nämä epäilyt kohdistuvat yleisesti ottaen seuraaviin kysymyksiin, jotka koskevat alkuperänimitysten suojan rajoja muihin teollisoikeuksien suojajärjestelmiin rinnastettavana järjestelmänä:

1) Mahdollistaako alkuperänimityksen [– –] suojan soveltamisala sen, että kyseistä nimitystä suojataan paitsi samankaltaisia tuotteita vastaan myös sellaisia

palveluja vastaan, jotka voivat liittyä näiden tuotteiden suoraan tai välilliseen jakeluun?

- 2) Edellyttääkö mielleyhtymän aiheuttaman oikeudenloukkauksen vaara, joihin unionin asetusten edellä mainituissa artikloissa viitataan, ensisijaisesti sellaisen analyysin tekemistä, joka koskee nimeä [– –], sen selvittämiseksi, miten se vaikuttaa keskivertokuluttajaan, vai onko [– –] tämän vaaran arvioimiseksi ensin määritettävä, onko kyse samoista tuotteista, samankaltaisista tuotteista tai moniosaisista tuotteista, joiden osana on alkuperänimityksellä suojattu tuote?
 - 3) Onko mielleyhtymästä aiheutuvan oikeudenloukkauksen vaara määritettävä objektiivisin perustein, jos nimet ovat samat tai hyvin samankaltaiset, vai onko tämä vaara suhteutettava tuotteisiin ja palveluihin, joista ja joihin mielleyhtymä syntyy, sen toteamiseksi, että mielleyhtymän vaara on heikko tai merkityksetön?
 - 4) Onko suoja, joka edellä mainitussa säännöstössä säädetään tapauksissa, joissa on kyse mielleyhtymän tai maineen hyväksikäytön vaarasta, kyseisten tuotteiden erityispiirteisiin perustuvaa erityissuojaa vai onko suojan välttämättä liityttävä vilpillistä kilpailua koskeviin sääntöihin?
9. Nämä kysymykset nousivat esiin, kun jouduttiin käsiteltävän muutoksenhaun seurauksena pohtimaan, millainen **[alkup. s. 7]** ulottuvuus ja tulkinta kyseisille oikeussäännöille on annettava silloin, kun alkuperänimitystä loukataan käyttämällä hyväksi sen mainetta tilanteessa, jossa hypoteettinen loukkaaja tarjoaa palvelua.
10. [– –] [valittajan esittämiä täydentäviä kysymyksiä, joita ei oteta huomioon]

III. Ennakkoratkaisupyynnön esittämisen aiheellisuus

11. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan ja sitä koskevan oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kansallinen tuomioistuin katsoo, että sen käsiteltäväksi saatettuun asiaan sovelletaan unionin oikeussääntöä, jota ei ole vielä tulkittu oikeuskäytännössä ja jonka yhteensoveltuvuutta muiden kansallisten oikeussääntöjen tai kansallisen oikeuskäytännön kanssa on aihetta epäillä, sillä on mahdollisuus pyytää ennakkoratkaisua unionin tuomioistuimelta, vaikka se ei olisikaan asiaa viimeisenä oikeusasteena käsittelevä kansallinen tuomioistuin. Kansallisilla tuomioistuimilla on mitä laajimmat mahdollisuudet saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys sellaisten unionin oikeuden säännösten tulkinnasta, joita tarvitaan kyseisen asian ratkaisemisessa.
12. Käsiteltävässä asiassa nämä unionin oikeuden tulkintaa koskevat kysymykset koskevat [– –] maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annettua neuvoston asetusta (EY) [– –] N:o 510/2006 ja maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä

[– –] 17.12.2013 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) [– –] N:o 1308/2013 [– –].

13. Määriteltyään näin riidan kohteen Audiencia Provincial de Barcelona katsoo aiheelliseksi esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklassa tarkoitetun ennakkoratkaisupyynnön, jossa tätä pyydetään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin.

PÄÄTÖSOSA

[alkup. s. 8] Edellä esitetyn perusteella Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraavat maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 13 artiklan ja maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä [– –] 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 103 artiklan tulkintaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset.

1) Mahdollistaako alkuperänimityksen suojan soveltamisala sen, että kyseistä nimitystä suojataan paitsi samankaltaisia tuotteita vastaan myös sellaisia palveluja vastaan, jotka voivat liittyä näiden tuotteiden suoraan tai välilliseen jakeluun?

2) Edellyttääkö mielleyhtymän aiheuttaman oikeudenloukkauksen vaara, joihin unionin asetusten edellä mainituissa artikloissa viitataan, ensisijaisesti sellaisen analyysin tekemistä, joka koskee nimeä, sen selvittämiseksi, miten se vaikuttaa keskivertokuluttajaan, vai onko tämän vaaran arvioimiseksi ensin määritettävä, onko kyse samoista tuotteista, samankaltaisista tuotteista tai moniosaisista tuotteista, joiden osana on alkuperänimityksellä suojattu tuote?

3) Onko mielleyhtymästä aiheutuvan oikeudenloukkauksen vaara määritettävä objektiivisin perustein, jos nimet ovat samat tai hyvin samankaltaiset, vai onko tämä vaara suhteutettava tuotteisiin ja palveluihin, joista ja joihin mielleyhtymä syntyy, sen toteamiseksi, että mielleyhtymän vaara on heikko tai merkityksetön?

4) Onko suoja, joka edellä mainitussa säännöstössä säädetään tapauksissa, joissa on kyse mielleyhtymän tai maineen hyväksikäytön vaarasta, kyseisten tuotteiden erityispiirteisiin perustuvaa erityissuojaa, vai onko suojan välttämättä liityttävä vilpillistä kilpailua koskeviin sääntöihin?

[– –] [menettelyyn liittyviä seikkoja] [– –] Tämä välipäätös on lainvoimainen, eikä siihen voida hakea muutosta.

[alkup. s. 9] [– –].

Barcelona, 10.10.2019.

[– –]